

Research Paper

Identifying the Model of Administrative Health Policies and Its Relationship With Organizational Effectiveness: A Case Study

*Masoud Pourkiani¹ , Mohammad Rahmani² , Mohammad Jalal Kamali¹ , Mojgan Derakhshan¹

1. Assistant Professor, Department of Management, Faculty of Literature and Humanities Sciences, Islamic Azad University, Kerman Branch, Kerman, Iran.

2. PhD Student in Public Administration, Policy and Decision Making, Department of Management, Faculty of Literature and Humanities Sciences, Islamic Azad University, Kerman Branch, Kerman, Iran.

Use your device to scan
and read the article online

Citation: Pourkiani, M., Rahmani, M., Kamali, M., & Derakhshan, M. (2021). [Identifying the Model of Administrative Health Policies and Its Relationship With Organizational Effectiveness: A Case Study (Persian)]. *Journal Strategic Studies of Public Policy*, 11(38), 180-203.

ABSTRACT

Received: 24 Jan 2020

Accepted: 16 Dec 2020

Available Online: 01 May 2021

Keywords:

Policy, Health, Administrative system, Upstream laws, Organizational effectiveness

One of the most fundamental measures taken by governments to improve the health of their administrative system is to establish policies related to the health of the administrative system. The current study aimed to evaluate the health policies of the administrative system concerning high-quality documentation. We also intended to present an effective model in this respect. This descriptive survey research used a combination of library and field studies. The policy was identified in 6 dimensions (administrative, socio-economic, political, judicial, & financial); it was approved by 50 expert opinions and 109 policies were established in the above 6 dimensions. The provincial offices of the Ministry of Economic Affairs and Finance were 4062 individuals; of whom, 993 individuals participated in this study. The study subjects were selected by stratified sampling method. We evaluated the status of the developed policies by the researcher-made questionnaire (with 0.931 validity and 0.990 reliability), also to measure organizational effectiveness using standard Parsons questionnaire (with 0.871 validity and 0.987 reliability). The collected data were analyzed in SPSS, Minitab, and AMOS using descriptive statistics, such as mean, standard deviation, Independent Samples t-test, and structural equation modeling. The collected results presented a model of administrative health policies; there was a significant relationship between administrative health policies and organizational effectiveness

* Corresponding Author:

Masoud Pourkiani, PhD.

Address: Department of Management, Faculty of Literature and Humanities Sciences, Islamic Azad University, Kerman Branch, Kerman, Iran.

E-mail: pourkiani@iauk.ac.ir

مقاله پژوهشی

شناسایی و ارائه مدل خطمشی‌های سلامت نظام اداری و بررسی رابطه آن با اثربخشی سازمانی (مطالعه موردی: وزارت امور اقتصادی و دارایی)

* مسعود پورکیانی^۱، محمد رحمانی^۲، محمدجلال کمالی^۱، مژگان درخشان^۱

۱. استادیار، گروه مدیریت، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمان، کرمان، ایران.
 ۲. دانشجوی دکتری مدیریت دولتی گرایش خطمشی‌گذاری و تصمیم‌گیری، گروه مدیریت، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمان، کرمان، ایران.

چیکید

تاریخ دریافت: ۰۴ بهمن ۱۳۹۸
 تاریخ پذیرش: ۲۶ آذر ۱۳۹۹
 تاریخ انتشار: ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۰

امروزه حکومت‌ها اقدامات فراوانی در جهت ارتقای سلامت نظام اداری خود انجام داده‌اند که از جمله اساسی‌ترین آن‌ها وضع خطمشی‌های مرتبط با سلامت نظام اداری است. این تحقیق با هدف ارزیابی خطمشی‌های سلامت نظام اداری با توجه به اسناد بالادستی و ارائه مدل اثربخش به صورت مطالعه موردی در وزارت امور اقتصادی و دارایی انجام شده است. این پژوهش از نظر روش، توصیفی - پیمایشی بوده و ترکیبی از مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی است. طی مطالعات کتابخانه‌ای ۱۱۱ عنوان خطمشی در شش بُعد (اداری، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، قضایی و مالی) شناسایی شد که جهت تأیید خطمشی‌ها و کامل و جامع بودن ابعاد آن از نظرات پنجاه نفر از خبرگان مرتبط با فعالیت‌های سلامت اداری (مانند دیوان محاسبات، سازمان بازرسی و غیره) نظرسنجی شد و تعداد ۱۰۹ خطمشی در شش بُعد فوق مورد تأیید قرار گرفت. جامعه آماری این تحقیق شامل کارکنان ستاد و ادارات کل استانی وزارت امور اقتصادی و دارایی به تعداد ۴۰۶۲ نفر بوده که با توجه به رویکرد مدل‌سازی معادلات ساختاری در این پژوهش تعداد ۹۹۳ نمونه با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای انتخاب شد. برای جمع‌آوری داده‌ها به منظور سنجش وضعیت خطمشی‌های احصاشده پرسش‌نامه محقق ساخته با روایی ۰/۹۳۱ و پایایی ۰/۹۹۰ تدوین و همچنین برای سنجش اثربخشی سازمانی از پرسش‌نامه استاندارد پارسونز با روایی ۰/۸۷۱ و پایایی ۰/۹۸۷ استفاده شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۳، Mintab نسخه ۱۷ و Amos نسخه ۲۳ صورت گرفته است و از آماره‌های توصیفی مثل میانگین، انحراف معیار، آزمون تی تک نمونه‌ای و همچنین مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان داد که بین خطمشی‌های سلامت نظام اداری و اثربخشی سازمانی ارتباط معناداری وجود دارد.

کلیدواژه‌ها:

خطمشی، سلامت نظام اداری، قوانین بالادستی، اثربخشی سازمانی

* نویسنده مسئول:

دکتر مسعود پورکیانی

نشانی: کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه مدیریت.

پست الکترونیکی: pourkiani@iauk.ac.ir

مقدمه

آن است که کشور ایران همانند بسیاری از کشورهای اسلامی علی‌رغم داشتن آموزه‌ها و تعالیم اسلامی، ارزشی و اخلاقی در زمینه فساد از رتبه و جایگاه مناسبی برخوردار نیست و این امر نشان‌گر ضرورت انجام اقدامات و سیاست‌گذاری‌های کلان برای مبارزه با فساد و کاهش شکاف بین وضع موجود و وضع مطلوب است. تبیین جامعه‌عاری از فساد در سال‌های اخیر مورد تأکید عالی‌ترین مقامات، سند چشم‌انداز و برخی از قوانین و مصوبات کشورمان بوده است.

بر اساس گزارش‌ها و مستندات داخلی و بین‌المللی، علیرغم وجود پنج دستگاه نظارتی سطح بالا در نظام جمهوری اسلامی ایران و حساسیت مقام معظم رهبری و دستگاه‌های مربوطه در ابلاغ و تدوین قوانین متعدد، در راستای ارتقای سلامت نظام اداری و مبارزه با فساد چندان‌که باید موفق نبوده‌ایم، آن هم در جامعه‌ای که دارای اعتقادات و باورهای مذهبی و اخلاقی است.

علاوه بر اسناد قانونی که دال بر مهم و مورد توجه بودن موضوع، در نظام اداری کل کشور است، مقام معظم رهبری به عنوان عالی‌رتبه‌ترین مقام کشوری تأکیدات ویژه‌ای به طور جداگانه در این موضوع داشته‌اند. علاوه بر توصیه‌های مکرر، مقام معظم رهبری، به طور ویژه در سال ۱۳۸۰ فرمان هشت ماده‌ای جهت مبارزه با مفاسد اقتصادی را به سران سه قوه ابلاغ فرمودند که اهمیت و ضرورت این مسئله را خاطر نشان می‌سازد (جباری‌پور، ۱۳۸۹: ۱۱۶).

اما علی‌رغم همه این تأکیدات و توجهات جهت گسترش سلامت اداری و مقابله با فساد، بر اساس آخرین گزارش و آمار منتشرشده سال ۲۰۱۹ ایران با نمره ۲۶ در کنار کشورهای آنگولا، بنگلادش،

از دیرباز نظام اداری و بوروکراسی به عنوان ابزاری برای رسیدن به اهداف مورد توجه دولت‌ها بوده است. نظام اداری سالم از عوامل بسیار مؤثر در تحقق اهداف حکومت‌ها است. امروزه نقش نظام اداری سالم به عنوان عامل مؤثری در رسیدن به رشد و توسعه بر هیچ فردی پوشیده نیست (نجاری، ۱۳۷۹: ۸۹).

هرچند تدوین سیاست عمومی خوب، اجرای موفقیت‌آمیز آن را تضمین نمی‌کند، ولی همواره لازم است هم‌زمان با مراحل مختلف سیاست‌گذاری نسبت به پایش وضعیت مسئله و ارزیابی اجرا همت گماشته شود. سیاست‌های ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد نیز که یکی از مهم‌ترین سیاست‌های عمومی دولت‌ها در دنیا در دهه‌های اخیر مطرح می‌شود، از این قاعده مستثنا نیستند.

امروزه قوانینی که گاهی برای ارتقای سلامت اداری و جلوگیری از فساد وضع می‌شود، در عمل یا اجرا نمی‌شود و یا فقط در مورد فرودستان و افراد عادی اجرا می‌شود، نه توانگران و متنفذان؛ بنابراین از گذشته تا امروز با وجود برنامه‌های اصلاحات اداری و قوانینی که برای مبارزه با فساد اداری و یا تعدیل آن وضع شده، مسئله فساد اداری حل نشده و ریشه آن، کهنه نشده است (صبوری کاشانی، ۱۳۸۰: ۲۵۸).

۱. ادبیات موضوع

۱.۱. بیان مسئله

آمار و اطلاعات و نتایج یافته‌های تحقیقات و نظرسنجی‌های ملی و خصوصاً بین‌المللی، از جمله سازمان شفافیت بین‌الملل و بانک جهانی حاکی از

۲.۱. تعریف مفاهیم

اصطلاح «سلامت سازمانی» نخستین بار در سال ۱۹۶۹ توسط مایلز به کار برده شد. از نظر مایلز سلامت سازمانی به وضعی فراتر از اثربخشی کوتاه‌مدت سازمانی دلالت دارد که به مجموعه‌ای از خصایص نسبتاً پر دوام اشاره می‌کند و عبارت است از دوام و بقای سازمان در محیط خود، سازگاری با آن و ارتقا و گسترش توانایی سازمان برای سازگاری بیشتر.

در برخی منابع از واژه «Integrity» را به معنای یکپارچگی ترجمه کرده‌اند، اما مصطلح‌ترین معنای این واژه، سلامت اداری است که در بسیاری از منابع داخلی و خارجی به کار رفته می‌شود. یکپارچگی، استفاده از قدرت عمومی برای منفعت عمومی برای منفعت عمومی است.

این عنصر، محور برجسته مبارزه با فساد است. مفهوم سلامت، پیشنهادکننده شیوه‌های مثبت و فعال است و بر مبنای آن در واقع قبل از اینکه به دنبال طرح‌هایی برای مبارزه با فساد در سطح ادارات باشیم، بهتر است در مسیر سلامت نظام اداری جامعه حرکت کنیم و گروه‌های مختلف و ذی‌نفع برای جلوگیری از فساد، بسیج و ظرفیت‌سازی شوند (اقبالی و همکاران، ۱۳۹۳: ۳۵۴).

۳.۱. خط‌مشی‌های سلامت اداری

خط‌مشی، یک برنامه عمومی است که به منزله راهنمای عمل، مد نظر مدیران قرار گرفته و نحوه اجرای برنامه را برای مسئولان اجرایی سازمان معین می‌کند؛ ضمن آنکه وسیله مؤثری برای کنترل عملیات به شمار می‌آید (رضاییان، ۱۳۸۴: ۲۱۰).

گواتمالا، هندوراس، موزامبیک و نیجریه که همگی همین نمره را در فسادزدایی گرفته‌اند، رتبه ۱۴۶ را از میان ۱۸۰ کشور به خود اختصاص داده است.

این در حالی است که در سال گذشته رتبه ایران ۱۳۸ و نمره آن ۲۸ بود که حکایت از هشت پله افت رتبه و دو نمره کاهش در کارنامه امسال ایران نسبت به سال گذشته دارد. این در شرایطی است که در سال ۲۰۱۷ رتبه ایران ۱۳۰ و نمره آن سی بود. به این ترتیب، به طور مداوم طی این سال‌ها جایگاه و نمره ایران در مبارزه با فساد در حال تنزل بوده است که این رتبه جایگاه مناسبی نیست (گزارش سازمان شفافیت بین‌الملل ۲۰۱۹).

در کشور ما قوانین و خط‌مشی‌های بسیار زیادی جهت ارتقای سلامت نظام اداری و مبارزه با فساد در اسناد بالادستی وضع شده، ولی به نظر می‌رسد تاکنون این قوانین به صورت یک مجموعه جامع و کامل استخراج و تدوین و جمع‌بندی نشده باشد تا بتوان با شناخت و آگاهی از آن‌ها و پیگیری اجرای صحیح و کامل آن‌ها، حداقل حرکت کوچکی در راستای افزایش و ارتقای سلامت نظام اداری برداشت.

در این پژوهش بر آن شدیم تا برای طراحی مدل خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری اثربخش ابتدا از طریق مطالعات کتابخانه‌ای قوانین بالادستی اعم از قانون اساسی، سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی، قانون برنامه پنج‌ساله ششم، قانون مدیریت خدمات کشوری، قانون مبارزه با فساد و... بررسی شده و پس از شناسایی ابعاد و شاخص‌های این متغیر با استفاده از نظر خبرگان این خط‌مشی‌ها تأیید و درنهایت میزان تأثیر آن‌ها بر اثربخشی سازمانی را مورد سنجش قرار دهیم.

از سلامت اداری در کشورهای رو به رشد است. (قلی‌پور، ۱۳۸۴؛ ۱۰۴).

۵.۱. اثربخشی سازمانی

صاحب‌نظران اثربخشی سازمانی را به عنوان درجه و میزان حصول به هدف تعریف کرده‌اند (هوی و میسکل، ۲۰۰۸؛ دفت، ۱۳۹۰: ۲۱۹).

پیتز دراکر (۱۹۶۴) اثربخشی سازمانی را انجام صحیح کار می‌داند و آن را کلید موفقیت سازمان محسوب می‌کند (علاقه‌بند، ۱۳۹۰: ۲۴).

۱.۶. اهمیت و ضرورت پژوهش

در نظام جمهوری اسلامی ایران قوانین و مقررات متنوعی در خصوص مبارزه با فساد در ابعاد مختلف اقتصادی و اداری به تصویب رسیده است. جایگاه این قوانین در حدی از اهمیت دیده‌شده که رهبر انقلاب شخصاً نسبت به ابلاغ تعدادی از آن‌ها اقدام کرده‌اند. با وجود این، به دلیل بعضی از کوتاهی‌ها در تدوین قوانین و حسابرسی‌ها و شرایط خاص سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی همچنان سلامت اداری کشورمان در وضعیت نامطلوبی قرار دارد.

اکنون مبارزه با فساد اداری و مالی یکی از مهم‌ترین موضوعات سیاسی و اقتصادی روز در جهان و ایران است و تنظیم و توافق دولت‌ها به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد که به موجب قطع‌نامه شماره ۵۸/۴ مورخ ۳۱ اکتبر ۲۰۰۳ به تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد رسیده است، مبین آن است که جهان برای پیگیری و مبارزه با پدیده فساد گام جدی‌تری برداشته و در پی امحا و ریشه‌کن کردن این غده سرطانی است (توکلی، ۱۳۸۹: ۱۹۵).

خطمشی ارتقای سلامت اداری به وضعی فراتر از اثربخشی کوتاه‌مدت سازمان دلالت دارد به مجموعه‌ای از خصایص سازمانی نسبتاً پردوام اشاره می‌کند. یک سازمان سالم به این معنا، فقط در محیط خود پایدار می‌ماند، بلکه در درازمدت قادر است به اندازه کافی با محیط خودسازگار شود توانایی‌های لازم را برای بقای خود پیوسته ایجاد کند و گسترش دهد (زرندی، ۱۳۸۵: ۱۰).

خطمشی ارتقای سلامت اداری به عنوان یک شارح از عملکرد کامل و بدون مانع از تمام فرایندهای سازمانی رسمی، غیررسمی اصلی و فرعی است که موجب می‌شود تمام فرایندهای سازمانی، بروندادی سالم و قانونی ارائه دهند (ژیندس و کیریاکوس، ۲۰۱۴: ۵۶۴).

به طور کلی خطمشی‌های سلامت اداری به رویه‌ها و دستورالعمل‌هایی اطلاق می‌شود که همه عوامل یک سازمان را در راستای قابلیت تأمین اهداف آن را داشته باشد و بتواند انحراف از هنجارهای اداری و قانونی و موانع اهداف سازمانی را در اسرع وقت شناسایی و تدابیر لازم و به‌هنگام را برای رفع آن‌ها لحاظ کنند (جسارتی و جسارتی، ۱۳۹۳: ۳۱).

۴.۱. فساد اداری

فساد اداری معضل بزرگ در سازمان‌های دولتی بسیاری از کشورهای جهان به شمار می‌آید. در کشورهای در حال توسعه که کشور ایران نیز، ازجمله آنان است، دولت‌ها، مسئولیت‌ها و وظایف گسترده‌ای بر عهده دارند و دامنه فعالیت‌های دولت به مراتب گسترده‌تر از کشورهای صنعتی است و به تعبیر امروزی حجم دولت بسیار زیاد است. این امر همراه با تفاوت‌های موجود در نظام سیاسی، دو دلیل اصلی رواج بیشتر فساد اداری و فاصله گرفتن

به کنترل و نظارت بر دستگاه‌های اجرایی و مبارزه با فساد، تباهی، انحصارطلبی، رشوه، اختلاس و غیره تصریح شده است.

- سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی: جامعه ایران در افق سند چشم‌انداز، چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، فساد، تبعیض و بهره‌مندی از محیط زیست مطلوب.

- قوانین برنامه پنج‌ساله توسعه کشور: در سیاست‌های کلی برنامه‌های مختلف و به‌ویژه برنامه چهارم، پنجم و ششم در چندین بند به طور صریح به موضوع ارتقای سلامت نظام اداری و مبارزه با فساد تأکید شده است.

- فرمان هشت‌ماده‌ای مقام معظم رهبری.

- برنامه ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد.

- برنامه تحول در نظام اداری کشور.

- آیین‌نامه پیشگیری و مبارزه با رشوه در دستگاه‌های اجرایی.

- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مبارزه با فساد سازمان ملل متحد.

- قانون مدیریت خدمات کشوری: برنامه صیانت از حقوق مردم و سلامت اداری موضوع برنامه هفتم نقشه راه اصلاح نظام اداری.

- دستورالعمل اجرایی مواد ۹۱ و ۹۲ قانون مدیریت خدمات کشوری در مورد بازرسی مستمر در دستگاه‌های اجرایی.

اما باید دید که با توجه به همه این تأکیدات و توجهات در امر فساد و سلامت اداری، وضعیت موجود کشور با توجه به آمار و ارقام جهانی و همچنین در مقایسه با سایر کشورها چگونه است. البته بر اساس آخرین گزارش و آمار منتشرشده سال ۲۰۱۶ ایران با اندکی بهبود، از بین حدود ۱۷۶ کشور رتبه ۱۳۱ را دارد، هرچند که این رتبه نیز جایگاه مناسبی نیست. گزارش سازمان شفافیت بین‌الملل (۲۰۱۶)

بحث سلامت اداری همواره مورد نظر مقامات ارشد کشور بوده و به عنوان یک چالش اساسی مطرح است؛ بنابراین با توجه به مطالب یادشده می‌توان عنوان کرد که تحقیق حاضر به دنبال استخراج خطمشی‌های سلامت نظام اداری در قوانین بالادستی کشور و طراحی مدل خطمشی‌های سلامت نظام اداری ایران است، در کنار این موضوع این تحقیق به دنبال سنجش رابطه اجرای این خطمشی‌ها با اثربخشی سازمانی است که جهت پیاده‌سازی این موضوع جامعه آماری وزارت امور اقتصادی و دارایی را به عنوان مطالعه موردی انتخاب کرد.

۷.۱. قوانین بالادستی ارتقای سلامت نظام اداری و مبارزه با فساد در ایران

در اسناد فرادستی کشور به عنوان خطمشی‌های فراگیر و هادی قانون اساسی، سند چشم‌انداز بیست‌ساله، سیاست‌های کلی ناظر بر برنامه‌های توسعه (به موضوع سلامت نظام اداری و مبارزه با فساد) پیشگیری، مراقبه و مقابله با فساد برای داشتن نظام اداری سالم و عاری از فساد، به روش‌های مختلف اشاره شده است که به صورت اجمالی به تعدادی از آن‌ها به شرح زیر پرداخته می‌شود:

- قانون اساسی جمهوری اسلامی: در اصول ۱۷۴، ۱۷۳، ۱۴۱، ۱۱۰، ۹۰، ۷۷، ۷۶، ۵۵، ۴۹، ۴۳، ۸، ۳

به منظور ارائه الگویی جهت کاهش اثرات آن در روند توسعه جمهوری اسلامی ایران» به شناسایی عوامل مؤثر در بروز فساد در نظام اداری ایران و چگونگی مقابله با آن و شناخت واقعی از ریشه‌ها و علل بروز فساد اداری به منظور فراهم آوردن زمینه کافی جهت ارائه الگوی مناسب با جامعه ایران اسلامی برای کاهش فساد اداری پرداخته است. یافته‌های این تحقیق شامل رتبه‌بندی متغیرهای مؤثر در بروز فساد اداری و همچنین رتبه‌بندی راهکارهای مؤثر در مبارزه با آن، روش‌های اتخاذ شده در مبارزه با فساد اداری در کشورهای موفق در این زمینه و وجود رابطه خطی میان عوامل ایجاد فساد اداری و نیز روش‌های مبارزه با آن بوده است

• سید مهدی الوانی و سعید زرنندی، ۱۳۸۹ در تحقیقی با موضوع «سیاست‌ها و شاخص‌های مبارزه با فساد اداری» با توجه به ضرورت اتخاذ سیاست‌ها و شاخص‌های مبارزه با فساد اداری، رویکرد چندبُعدی در مبارزه با فساد اداری را مطرح و شاخص‌های یادشده در پنج نهاد بین‌المللی فعال در این حوزه را بررسی کرده بود و شاخص‌های منتخب را در چهار حوزه اقتصادی، اداری، اجتماعی و سیاسی دسته‌بندی کردند.

۱.۰.۱. مطالعات خارجی

• یمانی دستا در پایان‌نامه دکتری خود تحت عنوان «تدوین استراتژی مبارزه با فساد در اریتره» به تشخیص چهار بخش اقتصادی، اجتماعی سیاسی و اداری پرداخته بود و ۲۵ راهکار را ذیل آن‌ها شناسایی کرده بود.

• آژانس امداد رسانی آمریکا بر اساس مدل oecd مطالعات خود را در چهار بخش شامل بخش‌های تقویت، پیشگیری، نهادسازی و فعالیت‌های

• بند ۱۹ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی: شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری و ارزی.

۸.۱. تحقیقات انجام شده

درباره موضوع تحقیق در کشور تحقیقات مختصر و پراکنده و اغلب با محوریت مقابله با فساد صورت پذیرفته است، در زیر به تعدادی از تحقیقات نزدیک با موضوع مورد پژوهش پرداخته می‌شود:

۹.۱. مطالعات داخلی

• سید مهدی الوانی، سعید زرنندی و ابوذر ابوسرخی (۱۳۸۸) در مقاله «مؤلفه‌های تدوین استراتژی ملی مبارزه با فساد جمهوری اسلامی ایران» به انتخاب شاخص‌هایی برای تدوین استراتژی‌های ملی برای مبارزه فساد اداری در ایران پرداخته و برای رسیدن به این شاخص‌ها حوزه‌های مختلفی را بررسی کرده‌اند، از جمله اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و اداری.

• مجتبی جباری‌پور، حسن عابدی‌جعفری، محمد ابوبی اردکانی (۱۳۹۳) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی و ارزیابی خط‌مشی‌های مبارزه با فساد در برنامه‌های چهارگانه توسعه جمهوری اسلامی» به دسته‌بندی این خط‌مشی‌ها در چهار بُعد اداری، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی پرداخته و بر اساس شاخص‌های آن روند شاخص‌های هر یک از ابعاد و همچنین روند کلی هر بُعد و تحلیل روند ابعاد در مقایسه با یکدیگر را ارائه و نقاط قوت و ضعف آن‌ها را بیان کردند.

• بهزاد فرخ‌سرشت در پایان‌نامه دکتری خود تحت عنوان «بررسی عوامل مؤثر در بروز فساد اداری

بنابراین پژوهش حاضر به دنبال اکتشاف، استخراج و توصیف خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری جهت پاسخ به این سؤالات است:

- خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری و ابعاد آن در قوانین بالادستی کدام‌اند؟
- وضعیت موجود خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری چگونه است؟
- وضعیت اثربخشی سازمانی (در جامعه مورد مطالعه) چگونه است؟
- رابطه بین وضعیت اجرای خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری و اثربخشی چگونه است؟
- مدل خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری چگونه است؟
- آیا مدل خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری از اعتبار لازم برخوردار است؟

۲. روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی - توسعه‌ای است و از نظر روش، توصیفی - پیمایشی (مقطعی) است. همچنین، این پژوهش ترکیبی از مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی (توزیع پرسش‌نامه) است.

بدین صورت که جهت پاسخ به سؤال اول پژوهش که اکتشاف خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری و تعیین ابعاد آن است، پس از مطالعات کتابخانه‌ای و اکتشافی جهت تأیید و تصدیق خط‌مشی‌ها و کامل و جامع بودن ابعاد و مؤلفه‌های آن با استفاده از تکنیک دلفی از نظرت خبرگان شامل مدیران و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی و نظارتی مرتبط با فعالیت‌های سلامت اداری (مانند دیوان محاسبات،

آگاه‌سازی عمومی با ۲۴ راهکار ارائه کرده است که بسیاری از مسائل، از جمله توجه به اخلاق فردی و خودسازی، عدم توجه جدی به آموزش‌های پیشگیرانه و نقش جدی رهبران از اهم آن هستند.

• در تحقیقات فوق غالباً دامنه مطالعه به تعدادی قوانین مشخص محدود شده است، در حالی که در تحقیق حاضر سعی شده همه قوانین بالادستی کشور از قانون اساسی گرفته تا بخش‌نامه‌های مرتبط با موضوع تحقیق مورد بررسی قرار گیرد، در ضمن اغلب این تحقیقات خط‌مشی‌ها را در چهار بُعد دسته‌بندی کردند، در حالی که در این تحقیق و بر اساس مطالعات و فرایند تحقیق دو بُعد دیگر، یعنی بُعد مالی و قضایی به این ابعاد اضافه شد و خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری در شش بُعد اداری، اجتماعی، اقتصادی، مالی، قضایی و سیاسی دسته‌بندی شد.

۱.۱.۱. اهداف پژوهش

با توجه به مطالب بیان‌شده و با توجه به وجود خط‌مشی‌های بسیار زیادی که در زمینه ارتقای سلامت نظام اداری در قوانین بالادستی وضع شده می‌توان گفت فاصله زیادی بین وضعیت مطلوب (به استناد قوانین و اسناد یادشده) و وضعیت موجود (به استناد آمارهای در دسترس، از جمله گزارش ارائه‌شده سازمان شفافیت بین‌الملل) وجود دارد و این نشان‌دهنده آن است که کشور به صورت جدی با عدم وجود یک نظام اداری سالم مواجه است.

با بررسی‌هایی که توسط محقق صورت پذیرفت، مشخص شد که در زمینه بررسی وضعیت خط‌مشی‌های تدوین‌شده سلامت نظام اداری و سنجش میزان اثربخشی این خط‌مشی‌ها تحقیق و پژوهش جامع و کاملی بدین نحو صورت نگرفته؛

عاملی تأییدی و معادلات ساختاری استفاده شده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۳، Minitab نسخه ۱۷ و Amos نسخه ۲۳ استفاده شده است.

همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۳ و AMOS نسخه ۲۴ استفاده شده است. همچنین سطح معناداری (۰/۰۵) در نظر گرفته شده است.

۳. یافته‌های پژوهش

در این بخش از مقاله ابتدا به توصیف وضعیت متغیرهای تحقیق و ابعاد متغیرهای یادشده در جامعه مورد مطالعه بر اساس تحقیقات میدانی و داده‌های استخراج‌شده از پرسش‌نامه‌های توزیعی تبیین و تشریح‌شده پرداخته می‌شود، سپس بر اساس آزمون‌های آماری به سؤالات تحقیق پاسخ داده‌شده و ارتباط بین این متغیرها مورد سنجش و ارزیابی قرار گرفته و درنهایت مدل خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری ارائه می‌شود.

۳.۱. توصیف متغیر خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری

متغیر خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری از ۱۰۹ سؤال پنج‌گزینه‌ای تشکیل شده است. میانگین مشاهده‌شده برای این متغیر برابر با (۳/۴۶)، انحراف معیار (۰/۶۷)، کمترین (۱/۱۷) و بیشترین (۵/۰۰) مشاهده شده است.

با توجه به میانگین تجربی (۳/۴۶) و بر اساس مقیاس «عباس بازرگان و همکاران»، می‌توان نتیجه گرفت که متغیر خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری در سطح خوب قرار گرفته است (جدول شماره ۱).

سازمان بازرسی، هیئت تخلفات اداری و... استفاده شده است و درنهایت با توزیع پنجاه پرسش‌نامه بین خبرگان نمونه‌گیری انجام و نتایج حاصله جمع‌بندی نهایی شد.

در گام بعدی جهت پاسخ به سؤالات دوم (تعیین وضعیت موجود خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری) پرسش‌نامه محقق ساخته وضعیت خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری طراحی و از جامعه آماری که کارکنان ستاد و ادارات کل استانی وزارت امور اقتصادی و دارایی که تعداد ۴۰۶۲ نفر بودند نمونه‌گیری و تعداد ۹۹۳ پرسش‌نامه جمع‌آوری شد.

سپس جهت پاسخ به سؤال سوم (سنجش وضعیت اثربخشی سازمانی) پرسش‌نامه استاندارد پارسونز بین نمونه‌های جامعه مورد مطالعه توزیع و داده‌های جمع‌آوری‌شده تحلیل و رابطه بین آن‌ها مورد بررسی قرار گرفت.

در پایان جهت پاسخ به سؤال پنجم و ششم (طراحی و تأیید مدل خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری تدوین‌شده) پرسش‌نامه تأیید مدل بین پنجاه نفر خبرگانی که در مرحله اول نسبت به تأیید خط‌مشی‌ها ارائه نظر کردند، توزیع شد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها: در این پژوهش به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آمار توصیفی^۲ (انواع شاخص‌ها، جداول و نمودارهای آماری) و آمار استنباطی^۳ (آزمون تی تک‌نقله‌ای^۴ و مدل‌سازی معادلات ساختاری) استفاده شده است.

در پژوهش حاضر، برای بررسی سؤال‌های پژوهش از روش‌های آماری آزمون تی تک‌نمونه‌ای، تحلیل

2. Descriptive Statistics
3. Inferential Statistics
4. One-Sample T-Test

جدول ۱. آماره‌های توصیفی متغیر خطمشی‌های سلامت نظام اداری در میان پاسخ‌گویان

تعداد	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین
۹۹۳	۳/۴۶	۰/۶۷	۱/۱۷	۵/۰۰

۲.۳. توصیف ابعاد متغیر خطمشی‌های سلامت نظام اداری

کمترین (۱/۰۰) و بیشترین (۵/۰۰) مشاهده شده است. با توجه به میانگین تجربی (۳/۳۰) و بر اساس مقیاس «عباس بازرگان و همکاران»، می‌توان نتیجه گرفت که متغیر اثربخشی سازمانی در سطح بیش از رضایت‌بخش قرار گرفته است (جدول شماره ۳).

با توجه به میانگین‌های تجربی و بر اساس مقیاس «عباس بازرگان و همکاران»، می‌توان نتیجه گرفت که ابعاد خطمشی‌های اداری، خطمشی‌های اجتماعی، خطمشی‌های اقتصادی، خطمشی‌های قضایی و خطمشی‌های سیاسی در سطح بیش از رضایت‌بخش و بُعد خطمشی‌های مالی در سطح خوب قرار گرفته‌اند (جدول شماره ۲).

۴.۳. توصیف ابعاد متغیر اثربخشی سازمانی

اطلاعات توصیفی ابعاد متغیر اثربخشی سازمانی در جدول شماره ۴ ارائه شده است.

۳.۳. توصیف متغیر اثربخشی سازمانی

با توجه به میانگین‌های تجربی و بر اساس مقیاس «عباس بازرگان و همکاران»، می‌توان نتیجه گرفت ابعاد کسب هدف، انطباق، انسجام و تداوم در سطح بیش از رضایت‌بخش قرار گرفته‌اند.

متغیر اثربخشی سازمانی از ۲۸ سؤال پنج‌گزینه‌ای تشکیل شده است. میانگین مشاهده شده برای این متغیر برابر با (۳/۳۰)، انحراف معیار (۰/۹۰)،

جدول ۲. آماره‌های توصیفی ابعاد متغیر خطمشی‌های سلامت نظام اداری در میان پاسخ‌گویان

بُعد	تعداد	میانگین \pm انحراف معیار	کمترین	بیشترین
خطمشی‌های اداری	۹۹۳	۳/۴۲ \pm ۰/۶۷	۱/۱۲	۵/۰۰
خطمشی‌های اجتماعی	۹۹۳	۳/۵۳ \pm ۰/۷۷	۱/۰۰	۵/۰۰
خطمشی‌های اقتصادی	۹۹۳	۳/۱۶ \pm ۰/۹۴	۱/۰۰	۵/۰۰
خطمشی‌های مالی	۹۹۳	۳/۸۲ \pm ۰/۷۵	۱/۰۰	۵/۰۰
خطمشی‌های قضایی	۹۹۳	۳/۴۰ \pm ۰/۸۲	۱/۰۰	۵/۰۰
خطمشی‌های سیاسی	۹۹۳	۳/۴۰ \pm ۰/۸۵	۱/۰۰	۵/۰۰

جدول ۳. آماره های توصیفی ابعاد اثربخشی سازمانی در میان پاسخ گویان

بُعد	تعداد	میانگین \pm انحراف معیار	کمترین	بیشترین
کسب هدف	۹۹۳	۳/۳۹ \pm ۰/۹۰	۱/۰۰	۵/۰۰
انطباق	۹۹۳	۳/۳۱ \pm ۰/۹۳	۱/۰۰	۵/۰۰
انسجام	۹۹۳	۳/۲۶ \pm ۰/۹۲	۱/۰۰	۵/۰۰
تداوم	۹۹۳	۳/۲۵ \pm ۱/۰۰	۱/۰۰	۵/۰۰

۵.۳. آزمون سؤال ها و فرضیات پژوهش

سؤال اول پژوهش: خطمشی های سلامت نظام اداری کدامند؟

برای متغیر خطمشی های سلامت نظام اداری در جدول شماره ۵ آورده شده است.

H_0 خطمشی های سلامت نظام اداری استخراج شده مناسب نیست ($3 \geq \mu$).

H_1 خطمشی های سلامت نظام اداری استخراج شده مناسب است ($3 < \mu$).

با توجه به نتایج حاصل از نظر خبرگان، خطمشی های انحلال و ادغام سازمان ها و مؤسسات و واگذاری برخی از وظایف دستگاه های اجرایی به شهرداری ها و دهیاری ها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مورد تأیید خبرگان قرار نگرفته اند ($3 >$ میانگین). سایر خطمشی های مورد بررسی (۱۰۹ شاخص) مورد تأیید خبرگان قرار گرفته اند ($3 >$ میانگین).

سؤال دوم: وضعیت خطمشی های سلامت نظام

با توجه به اینکه جهت تعیین خطمشی های استخراج شده و سنجش مناسب بودن خطمشی از طیف لیکرت^۵ استفاده شده است؛ بنابراین برای تأیید شاخص ها از عدد (۳/۰۰) که سطح متوسط مورد سنجش را نشان می دهد، استفاده شده است و میانگین نظرات خبرگان شرکت کننده در روش دلفی، درباره شاخص های مؤثر به وسیله آزمون تی^۶ با مقدار نظری (۳/۰۰) مقایسه شد.

چنانچه نمره شاخص در نظر گرفته شده بیشتر از مقدار نظری (۳/۰۰) باشد، خطمشی پیشنهادی در مدل باقی خواهد ماند. نتایج حاصل از این آزمون

5. Likert Scale

6. t Test

جدول ۴. آماره های توصیفی متغیر اثربخشی سازمانی در میان پاسخ گویان

تعداد	میانگین \pm انحراف معیار	کمترین	بیشترین
۹۹۳	۲/۳۰ \pm ۰/۹۰	۱/۰۰	۵/۰۰

جدول ۵. بررسی میانگین امتیاز خطمشی‌های سلامت نظام اداری از دیدگاه خبرگان (n=۰۵)

ردیف	عنوان خطمشی	میانگین \pm انحراف معیار	t	P	نتیجه آزمون
۱	ایجاد نظام اداری صحیح و حذف تشکیلات غیر ضروری	۴/۱۲ \pm ۰/۹۲	۳/۹۰	۰/۰۰۱	تأیید
۲	نظارت مجلس بر قراردادهای بین‌المللی	۳/۶۲ \pm ۱/۰۹	۳/۳۶	۰/۰۰۱	تأیید
۳	ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل	۴/۰۲ \pm ۱/۱۵	۳/۷۵	۰/۰۰۱	تأیید
۴	منع استفاده شخصی از امکانات	۳/۸۸ \pm ۱/۰۸	۳/۶۲	۰/۰۰۱	تأیید
۵	تشکیل دیوان عدالت اداری	۴/۲۲ \pm ۰/۷۶	۴/۰۴	۰/۰۰۱	تأیید
۶	کاهش حجم، اندازه و ساختار دستگاه‌های اجرایی	۳/۹۰ \pm ۰/۹۵	۳/۶۷	۰/۰۰۱	تأیید
۷	واگذاری واحدهای عملیاتی به بخش غیردولتی	۳/۶۲ \pm ۱/۰۱	۳/۳۸	۰/۰۰۱	تأیید
۸	خرید خدمات از بخش غیردولتی	۳/۶۲ \pm ۱/۰۳	۳/۳۸	۰/۰۰۱	تأیید
۹	مشارکت با بخش غیردولتی	۳/۵۴ \pm ۰/۸۴	۳/۳۴	۰/۰۰۱	تأیید
۱۰	حذف واحدهای غیر ضروری	۳/۹۸ \pm ۰/۸۵	۳/۷۸	۰/۰۰۱	تأیید
۱۱	کاهش سطوح مدیریت دستگاه‌ها	۲/۶۳ \pm ۰/۹۰	۳/۴۱	۰/۰۰۱	تأیید
۱۲	کاهش پست‌های سازمانی	۳/۳۲ \pm ۰/۸۹	۳/۱۱	۰/۰۰۷	تأیید
۱۳	اتحلال و ادغام سازمان‌ها و مؤسسات	۳/۱۲ \pm ۰/۸۷	۲/۹۱	۰/۱۷۳	عدم تأیید
۱۴	واگذاری برخی از وظایف دستگاه‌های اجرایی به شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	۳/۰۴ \pm ۱/۱۴	۲/۷۷	۰/۴۰۵	عدم تأیید
۱۵	عدالت در نظام پرداخت کارکنان دستگاه‌های اجرایی	۳/۵۶ \pm ۱/۲۸	۳/۲۶	۰/۰۰۲	تأیید
۱۶	انجام خدمات به صورت الکترونیکی	۴/۴۰ \pm ۰/۷۶	۴/۲۲	۰/۰۰۱	تأیید
۱۷	کاهش مراجعه حضوری به دستگاه‌های اجرایی	۴/۲۴ \pm ۱/۰۰	۴/۰۰	۰/۰۰۱	تأیید
۱۸	مبارزه با فساد توسط افراد سالم و امانت‌دار	۳/۸۸ \pm ۰/۹۸	۳/۶۵	۰/۰۰۱	تأیید
۱۹	تفکیک و تشخیص دقیق کارگزاران سالم از متخلفان	۳/۸۴ \pm ۱/۰۲	۳/۵۹	۰/۰۰۱	تأیید
۲۰	شفاف‌سازی فعالیت‌ها	۴/۱۶ \pm ۱/۰۸	۳/۹۱	۰/۰۰۱	تأیید
۲۱	استقرار نظام شایسته‌سالاری	۳/۹۲ \pm ۱/۲۹	۳/۶۱	۰/۰۰۱	تأیید
۲۲	بهبود فرهنگ سازمانی	۳/۸۰ \pm ۰/۹۷	۳/۵۷	۰/۰۰۱	تأیید

ردیف	عنوان خطمشی	میانگین \pm انحراف معیار	t	P	نتیجه آزمون
۲۳	تقویت ارزش های دینی و اخلاقی	۴/۱۲ \pm ۰/۹۴	۳/۹۰	۰/۰۰۱	تأیید
۲۴	تدوین نظام حقوقی مؤثر	۴/۰۲ \pm ۰/۸۷	۳/۸۱	۰/۰۰۱	تأیید
۲۵	اصلاح قوانین مرتبط با سلامت اداری	۴/۱۰ \pm ۱/۰۴	۳/۸۶	۰/۰۰۱	تأیید
۲۶	کاهش تصدی گری دولت	۳/۸۲ \pm ۰/۹۸	۳/۵۹	۰/۰۰۱	تأیید
۲۷	افزایش حیطه نظارت	۳/۸۸ \pm ۰/۹۲	۳/۶۶	۰/۰۰۱	تأیید
۲۸	تعیین شاخص سلامت اداری و سنجش آن	۳/۹۴ \pm ۰/۷۴	۳/۷۷	۰/۰۰۱	تأیید
۲۹	بهبود نظام جذب کارکنان	۳/۸۰ \pm ۱/۱۲	۳/۵۳	۰/۰۰۱	تأیید
۳۰	تعیین شاخص سلامت اداری و سنجش آن	۳/۹۴ \pm ۰/۷۴	۳/۷۷	۰/۰۰۱	تأیید
۳۱	تقویت قانون گرای و پاسخ گویی	۴/۰۰ \pm ۰/۹۰	۳/۷۹	۰/۰۰۱	تأیید
۳۲	نظارت و کنترل بر حفظ روابط سالم کارمند	۳/۸۴ \pm ۰/۹۹	۳/۶۰	۰/۰۰۱	تأیید
۳۳	رسیدگی سریع به شکایات	۳/۸۰ \pm ۱/۱۹	۳/۵۲	۰/۰۰۱	تأیید
۳۴	تدوین شاخص های سلامت اداری و سنجش آن ها	۴/۱۰ \pm ۰/۸۴	۳/۹۰	۰/۰۰۱	تأیید
۳۵	توسعه دولت الکترونیک	۴/۲۰ \pm ۰/۸۵	۳/۹۷	۰/۰۰۱	تأیید
۳۶	شفاف سازی فرایندها	۴/۲۰ \pm ۰/۸۱	۴/۰۱	۰/۰۰۱	تأیید
۳۷	شفاف سازی خدمات	۴/۳۰ \pm ۰/۸۴	۴/۱۰	۰/۰۰۱	تأیید
۳۸	کوتاه کردن روش های انجام خدمت	۴/۲۸ \pm ۰/۸۸	۴/۰۷	۰/۰۰۱	تأیید
۳۹	توسعه فناوری اداری	۴/۲۸ \pm ۰/۷۳	۴/۱۱	۰/۰۰۱	تأیید
۴۰	آموزش کارکنان	۳/۸۲ \pm ۰/۹۸	۳/۵۹	۰/۰۰۱	تأیید
۴۱	انتخاب بازرس	۳/۶۸ \pm ۰/۹۴	۳/۴۶	۰/۰۰۱	تأیید
۴۲	تشویق گزارش دهندگان تخلفات	۳/۶۲ \pm ۱/۰۷	۳/۳۷	۰/۰۰۱	تأیید
۴۳	استانداردسازی مراحل، زمان و کیفیت خدمات دستگاهها	۳/۹۲ \pm ۰/۹۲	۳/۷۰	۰/۰۰۱	تأیید
۴۴	تعیین فرایندهای ارائه خدمات و به روز رسانی آن ها	۳/۹۰ \pm ۱/۰۲	۳/۶۶	۰/۰۰۱	تأیید
۴۵	تعیین شاخص بهره وری، کارآمدی و صحت امور و رضایت مردم	۳/۹۲ \pm ۰/۹۲	۳/۰۷	۰/۰۰۱	تأیید
۴۶	الکترونیکی کردن خدمات	۴/۴۶ \pm ۰/۷۱	۴/۲۹	۰/۰۰۱	تأیید

ردیف	عنوان خط‌مشی	میانگین \pm انحراف معیار	t	P	نتیجه آزمون
۴۷	تشکیل واحدهای خدمات‌رسانی الکترونیکی	۴/۳۶ \pm ۰/۸۰	۴/۱۷	۰/۰۰۱	تأیید
۴۸	ممنوعیت سوءاستفاده از مقام اداری	۴/۰۴ \pm ۱/۰۷	۳/۷۹	۰/۰۰۱	تأیید
۴۹	انجام بازرسی مستمر	۳/۹۴ \pm ۰/۹۶	۳/۷۱	۰/۰۰۱	تأیید
۵۰	مجازات متخلفین	۳/۹۸ \pm ۱/۰۴	۳/۷۳	۰/۰۰۱	تأیید
۵۱	مسئولیت مدیران جهت حفظ روابط سالم کارمندان	۳/۹۴ \pm ۰/۸۷	۳/۷۳	۰/۰۰۱	تأیید
۵۲	تشکیل شورای عالی اداری	۳/۷۶ \pm ۰/۸۹	۳/۵۵	۰/۰۰۱	تأیید
۵۳	رشد فضائل اخلاقی بر اساس ایمان و تقوا	۳/۸۴ \pm ۰/۹۸	۳/۶۱	۰/۰۰۱	تأیید
۵۴	امر به معروف و نهی از منکر در جامعه	۳/۴۶ \pm ۱/۱۵	۳/۱۹	۰/۰۰۳	تأیید
۵۵	حق دادخواهی افراد جامعه	۳/۷۸ \pm ۱/۰۲	۳/۵۴	۰/۰۰۱	تأیید
۵۶	رسیدگی به شکایات مردم از کلیه قوا توسط مجلس	۳/۵۸ \pm ۰/۷۳	۳/۴۱	۰/۰۰۱	تأیید
۵۷	تأکید بر سلامت و دوری از فساد در افق ۱۴۰۴	۳/۷۶ \pm ۰/۹۸	۳/۵۳	۰/۰۰۱	تأیید
۵۸	تعاون و سازگاری اجتماعی	۳/۷۲ \pm ۱/۰۱	۳/۴۸	۰/۰۰۱	تأیید
۵۹	راه‌اندازی سامانه ثبت حقوق و مزایا	۴/۰۰ \pm ۰/۸۸	۳/۷۹	۰/۰۰۱	تأیید
۶۰	تهیه و تدوین برنامه جامع پیشگیری از وقوع جرم و ارتقای سلامت اجتماعی	۳/۸۲ \pm ۰/۹۴	۳/۶۰	۰/۰۰۱	تأیید
۶۱	عدم تبعیض در برخورد با فساد	۴/۰۴ \pm ۱/۱۵	۳/۷۹	۰/۰۰۱	تأیید
۶۲	پرداختن به ریشه‌های اصلی و اقدام عملی به جای شعارزدگی	۳/۹۰ \pm ۱/۰۲	۳/۶۶	۰/۰۰۱	تأیید
۶۳	افزایش پاسخ‌گویی	۴/۰۴ \pm ۱/۱۶	۳/۷۷	۰/۰۰۱	تأیید
۶۴	افزایش رضایتمندی	۳/۷۴ \pm ۱/۱۴	۳/۴۷	۰/۰۰۱	تأیید
۶۵	احترام به ارباب‌رجوع	۴/۰۰ \pm ۰/۹۷	۳/۷۷	۰/۰۰۱	تأیید
۶۶	بهبود فرهنگ عمومی	۳/۹۰ \pm ۰/۸۶	۳/۶۹	۰/۰۰۱	تأیید
۶۷	تقویت نظارت مردمی	۴/۲۲ \pm ۰/۷۴	۴/۰۵	۰/۰۰۱	تأیید
۶۸	توسعه آگاهی‌های عمومی	۴/۲۴ \pm ۰/۷۲	۴/۰۷	۰/۰۰۱	تأیید
۶۹	افزایش پاسخ‌گویی مسئولان	۴/۰۸ \pm ۱/۰۷	۳/۸۳	۰/۰۰۱	تأیید
۷۰	اطلاع‌رسانی به مردم	۴/۲۸ \pm ۰/۸۶	۴/۰۸	۰/۰۰۱	تأیید

ردیف	عنوان خط‌مشی	میانگین \pm انحراف معیار	t	P	نتیجه آزمون
۷۱	انجام نظرسنجی از مراجعین	$۳/۸۴ \pm ۰/۸۲$	۳/۶۵	۰/۰۰۱	تأیید
۷۲	ایجاد بستر مناسب جهت فرهنگ فسادستیزی	$۴/۰۸ \pm ۰/۷۸$	۳/۹۰	۰/۰۰۱	تأیید
۷۳	اطلاع‌رسانی حقوق و تکالیف مردم در تعامل با دستگاه‌ها	$۴/۰۶ \pm ۰/۸۲$	۳/۸۷	۰/۰۰۱	تأیید
۷۴	عدالت اجتماعی	$۳/۹۶ \pm ۱/۰۱$	۳/۷۲	۰/۰۰۱	تأیید
۷۵	لحاظ کردن رضایت و عدم رضایت ارباب‌رجوع در ارتقا و انتصاب و تمدید قرارداد کارکنان و غیره	$۳/۷۴ \pm ۱/۲۳$	۳/۴۵	۰/۰۰۱	تأیید
۷۶	پاسخ‌گویی در برابر مراجعین	$۳/۹۰ \pm ۰/۹۹$	۳/۶۶	۰/۰۰۱	تأیید
۷۷	منع عقد قرارداد با رشوه‌دهندگان	$۳/۹۴ \pm ۱/۰۴$	۳/۶۹	۰/۰۰۱	تأیید
۷۸	توزیع عادلانه منابع طبیعی، درآمدهای ملی و فعالیت‌های اقتصادی در سطح کشور	$۳/۸۲ \pm ۱/۰۸$	۳/۵۶	۰/۰۰۱	تأیید
۷۹	نظارت مجلس بر دریافت و پرداخت تسهیلات دولت	$۳/۷۸ \pm ۰/۹۵$	۳/۵۵	۰/۰۰۱	تأیید
۸۰	نظارت مستمر در نظام بانکی	$۴/۰۴ \pm ۱/۰۵$	۳/۷۹	۰/۰۰۱	تأیید
۸۱	برخورد قاطع با فساد اقتصادی و مالی	$۴/۰۶ \pm ۱/۰۴$	۳/۸۱	۰/۰۰۱	تأیید
۸۲	امنیت اقتصادی در گرو سلامت اداری و اقتصادی	$۴/۰۴ \pm ۰/۹۰$	۳/۸۳	۰/۰۰۱	تأیید
۸۳	شناسایی نقاط آسیب‌پذیر و انجام آسیب‌زدایی	$۴/۰۸ \pm ۰/۸۵$	۳/۸۸	۰/۰۰۱	تأیید
۸۴	مشارکت بخش غیردولتی در فعالیت‌های اقتصادی	$۳/۹۰ \pm ۰/۹۳$	۳/۶۸	۰/۰۰۱	تأیید
۸۵	منطقی کردن سطح حقوق و مزایای کارکنان	$۳/۸۴ \pm ۱/۰۸$	۳/۵۹	۰/۰۰۱	تأیید
۸۶	شفاف‌سازی اقتصاد	$۴/۱۰ \pm ۱/۰۶$	۳/۸۵	۰/۰۰۱	تأیید
۸۷	تمرکز دریافت‌های دولتی در حساب‌های خزانه	$۴/۲۶ \pm ۰/۸۵$	۴/۰۶	۰/۰۰۱	تأیید
۸۸	حسابرسی دیوان محاسبات کشور	$۴/۳۰ \pm ۰/۷۱$	۴/۱۳	۰/۰۰۱	تأیید
۸۹	گزارش تفریح بودجه	$۴/۲۰ \pm ۰/۵۳$	۴/۰۷	۰/۰۰۱	تأیید
۹۰	کنترل دارایی مقامات	$۴/۱۰ \pm ۱/۰۱$	۳/۸۶	۰/۰۰۱	تأیید
۹۱	سامان‌دهی خزانه‌داری دولت	$۴/۱۸ \pm ۰/۷۷$	۳/۹۹	۰/۰۰۱	تأیید
۹۲	سامان‌دهی نظام مالی - محاسباتی کشور	$۴/۲۴ \pm ۰/۷۴$	۴/۰۶	۰/۰۰۱	تأیید
۹۳	اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد	$۳/۹۸ \pm ۱/۱۷$	۳/۷۰	۰/۰۰۱	تأیید
۹۴	سامان‌دهی بدهی‌های دولت	$۴/۰۸ \pm ۰/۹۰$	۳/۸۷	۰/۰۰۱	تأیید

ردیف	عنوان خط‌مشی	میانگین \pm انحراف معیار	t	P	نتیجه آزمون
۹۵	راه‌اندازی کامل سامانه تدارکات الکترونیک دولت جهت انجام همه خریدها از سامانه یادشده	۴/۰۴ \pm ۱/۱۱	۳/۷۸	۰/۰۰۱	تأیید
۹۶	تمرکز دریافت و پرداخت‌های دولت در حساب خزانه	۴/۳۶ \pm ۰/۷۸	۴/۱۸	۰/۰۰۱	تأیید
۹۷	ضبط ثروت‌های نامشروع و استرداد به صاحب‌مال و یا بیت‌المال	۴/۰۲ \pm ۱/۱۶	۳/۷۷	۰/۰۰۱	تأیید
۹۸	پشتیبانی قوه قضائیه از حقوق فردی و اجتماعی	۳/۸۶ \pm ۱/۰۱	۳/۶۲	۰/۰۰۱	تأیید
۹۹	عدم اجرای تصویب‌نامه‌های مخالف با قانون	۳/۶۶ \pm ۱/۰۶	۳/۴۱	۰/۰۰۱	تأیید
۱۰۰	تشکیل محاکم نظامی	۳/۴۲ \pm ۰/۹۵	۳/۱۹	۰/۰۰۱	تأیید
۱۰۱	تشکیل سازمان بازرسی	۴/۰۸ \pm ۰/۹۴	۳/۸۶	۰/۰۰۱	تأیید
۱۰۲	ایجاد سامانه بازرسی کارآمد	۴/۱۲ \pm ۰/۸۹	۳/۹۱	۰/۰۰۱	تأیید
۱۰۳	ایجاد سامانه سجل محکومیت‌های مالی	۳/۹۶ \pm ۰/۹۳	۳/۷۴	۰/۰۰۱	تأیید
۱۰۴	برخورد با افراد حقیقی و حقوقی رشوه‌دهنده	۴/۱۲ \pm ۰/۹۶	۳/۸۹	۰/۰۰۱	تأیید
۱۰۵	حق شکایت مراجعین	۴/۱۰ \pm ۰/۷۹	۳/۹۱	۰/۰۰۱	تأیید
۱۰۶	مجازات افراد حقیقی و حقوقی رشوه‌دهنده	۴/۰۸ \pm ۱/۰۳	۳/۸۴	۰/۰۰۱	تأیید
۱۰۷	تحقیق و تفحص توسط مجلس در همه امور	۳/۸۸ \pm ۱/۰۲	۳/۶۴	۰/۰۰۱	تأیید
۱۰۸	حق سؤال مجلس از رئیس‌جمهور و وزیران	۳/۹۸ \pm ۰/۹۲	۳/۷۶	۰/۰۰۱	تأیید
۱۰۹	حق استیضاح وزیران و رئیس‌جمهور توسط مجلس	۴/۰۰ \pm ۰/۹۰	۳/۷۹	۰/۰۰۱	تأیید
۱۱۰	نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی توسط رهبر	۴/۴۰ \pm ۰/۷۰	۴/۲۳	۰/۰۰۱	تأیید
۱۱۱	الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با فساد	۴/۰۰ \pm ۰/۸۶	۳/۸۰	۰/۰۰۱	تأیید

اداری چگونه است؟

همان‌طور که در جدول شماره ۶ مشاهده می‌شود، با توجه به اینکه P - مقدار آزمون ($0/001$) کمتر از سطح معناداری ($0/05$) است؛ بنابراین فرض صفر رد می‌شود و می‌توان گفت در جامعه مورد مطالعه این متغیر در سطح مطلوب قرار گرفته است.

به عبارتی، با توجه به میانگین به‌دست‌آمده برای

H_0 : خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری در جامعه آماری در وضع مطلوب قرار ندارد ($3 \geq \mu$).

H_1 : خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری در جامعه آماری در وضع مطلوب قرار دارد ($3 < \mu$).

جدول ۶. وضعیت خطمشی های سلامت نظام اداری در جامعه مورد مطالعه

میانگین نظری = ۳/۰۰		میانگین \pm انحراف معیار
P	t	
۰/۰۰۱	۲۱/۳۸	۳/۴۶ \pm ۰/۶۷

سازمانی در جامعه مورد مطالعه در سطح مطلوب (بالاتر از حد متوسط مورد سنجش) قرار گرفته است.

سؤال چهارم: رابطه بین خطمشی های سلامت نظام اداری و اثربخشی سازمانی چگونه است؟

در این بخش با استفاده از رویکرد مدل سازی معادلات ساختاری به بررسی الگوی پیشنهادی پژوهش و رابطه بین خطمشی های سلامت نظام اداری با اثربخشی سازمانی پرداخته شده است. زمانی که همبستگی متغیرها شناسایی شد، باید آزمون معناداری صورت گیرد.

جهت بررسی معنادار بودن رابطه بین متغیرها از آماره آزمون تی یا همان t-value استفاده می شود. چون معناداری در سطح خطای ۰/۰۵ بررسی می شود؛ بنابراین اگر میزان بارهای عاملی مشاهده شده با آزمون تی از ۱/۹۶ کوچک تر باشد، رابطه معنادار نیست.

خروجی نرم افزار، نشان دهنده مناسب بودن الگوی

این متغیر، می توان گفت که وضعیت خطمشی های سلامت نظام اداری در جامعه مورد مطالعه در سطح مطلوب (بالاتر از حد متوسط مورد سنجش) قرار گرفته است.

سؤال سوم: وضعیت اثربخشی سازمانی نظام اداری چگونه است؟

H_0 : اثربخشی سازمانی در جامعه مورد مطالعه در وضع مطلوب قرار ندارد ($3 \geq \mu$).

H_1 : اثربخشی سازمانی در جامعه مورد مطالعه در وضع مطلوب قرار دارد ($3 < \mu$).

همان طور که در جدول شماره ۷ مشاهده می شود، با توجه به اینکه P مقدار آزمون (۰/۰۰۱) کمتر از سطح معناداری (۰/۰۵) است؛ بنابراین فرض صفر رد می شود و می توان گفت در جامعه مورد مطالعه این متغیر در سطح مطلوب قرار گرفته است.

به عبارتی، با توجه به میانگین به دست آمده برای این متغیر، می توان گفت که وضعیت اثربخشی

جدول ۷. وضعیت اثربخشی سازمانی در جامعه مورد مطالعه

میانگین نظری = ۳/۰۰		میانگین \pm انحراف معیار
P	t	
۰/۰۰۱	۱۰/۵۱	۳/۳۰ \pm ۰/۹۰

جدول ۸. شاخص‌های برازش الگوی پیشنهادی پژوهش

شاخص	حد قابل قبول	مقدار گزارش شده
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	برابر یا کوچک‌تر از ۰/۰۸	۰/۰۵۱
کای‌اسکوئر بهنجار شده (CMIN/DF)	برابر یا کوچک‌تر از ۳	۱/۶۲۸
شاخص نیکویی برازش (GFI)	برابر یا بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۹۰۷
شاخص نیکویی برازش اصلاح شده (AGFI)	برابر یا بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۸۸۱
شاخص برازش هنجار شده (NFI)	برابر یا بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۹۵۴
شاخص برازش افزایشی (IFI)	برابر یا بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۹۶۶
شاخص تاکر - لوئیس (TLI)	برابر یا بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۹۵۹
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	برابر یا بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۹۶۶

اثربخشی سازمانی در جامعه مورد مطالعه افزایش می‌یابد.

سؤال پنجم: مدل خطمشی‌های سلامت نظام اداری و اثربخشی سازمانی چگونه است؟ با توجه به تمامی مطالب فوق و یافته‌های تحقیق مدل خطمشی‌های سلامت نظام اداری و رابطه آن با اثربخشی سازمانی را می‌توان در مدل زیر ارائه کرد.

سؤال ششم: اعتبار مدل خطمشی‌های سلامت نظام اداری و اثربخشی سازمانی چگونه است؟

نتایج حاصل از آزمون سؤال‌های پژوهش حاضر در اختیار خبرگانی که در ساخت الگو مشارکت

پیشنهادی پژوهش است، به طوری که مقدار ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) برابر با (۰/۰۵۱) است، مقدار کای‌اسکوئر بهنجار شده (CMIN/DF) برابر با (۱/۶۲۸) است و مقدار شاخص نیکویی برازش (GFI) برابر با (۰/۹۰۷) است.

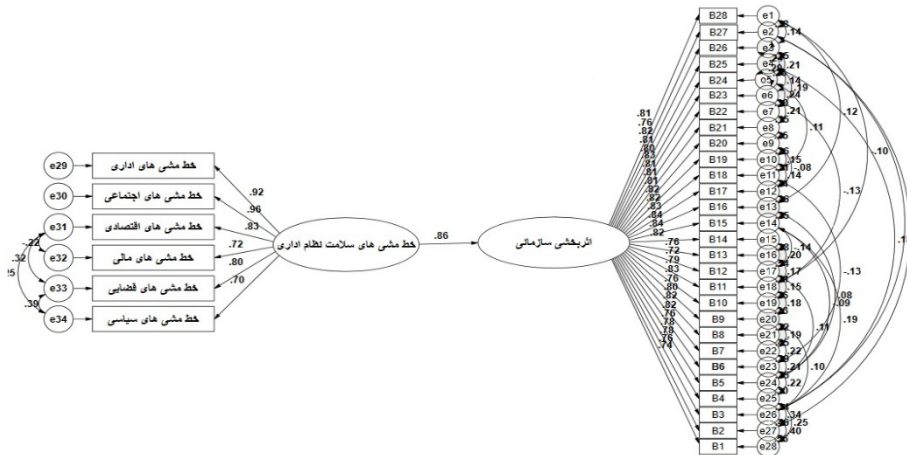
سایر شاخص‌ها برازش الگوی پیشنهادی پژوهش در جدول شماره ۸ آمده است.

نتایج ارائه شده در جدول شماره ۹ نشان‌دهنده رابطه مثبت و معنادار بین متغیر خطمشی‌های سلامت نظام اداری و اثربخشی سازمانی است. بدین معنا که با بهبود خطمشی‌های سلامت نظام اداری،

جدول ۹. ضریب مسیر و معناداری آن و بررسی سؤال پژوهش در مدل تحلیل مسیر اصلی

سؤال	ضریب مسیر	t مقدار	نتیجه	نوع رابطه
اثربخشی سازمانی ← خطمشی‌های سلامت نظام اداری	۰/۸۶۱	۲۹/۴۷۳**	تأیید سؤال	افزایشی

** مقادیر بزرگ‌تر از ۱/۶۹ معنادار در سطح ۰/۰۵۰، * مقادیر بزرگ‌تر از ۱/۴۶ معنادار در سطح ۰/۱

تصویر ۱. نتایج معادلات ساختاری برای بررسی الگوی پیشنهادی پژوهش (بار عاملی استاندارد شده)

در چهار بُعد اداری، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی دسته‌بندی کردند و یا جباری‌پور، عابدی جعفری و ابویی اردکانی (۱۳۹۳) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی و ارزیابی خط‌مشی‌های مبارزه با فساد در برنامه‌های چهارگانه توسعه جمهوری اسلامی» به دسته‌بندی این خط‌مشی‌ها در چهار بُعد اداری، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی پرداختند که صرفاً خط‌مشی‌ها را در برنامه‌های توسعه اول تا چهارم بررسی کردند و سایر قوانین بالادستی را لحاظ نکردند، در حالی که در تحقیق حاضر سعی شده همه قوانین بالادستی کشور اعم از قانون اساسی، سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی، قانون برنامه پنج‌ساله ششم، قانون مدیریت خدمات کشوری، قانون مبارزه با فساد و... مورد بررسی قرار گیرد و خط‌مشی‌های مرتبط استخراج شود.

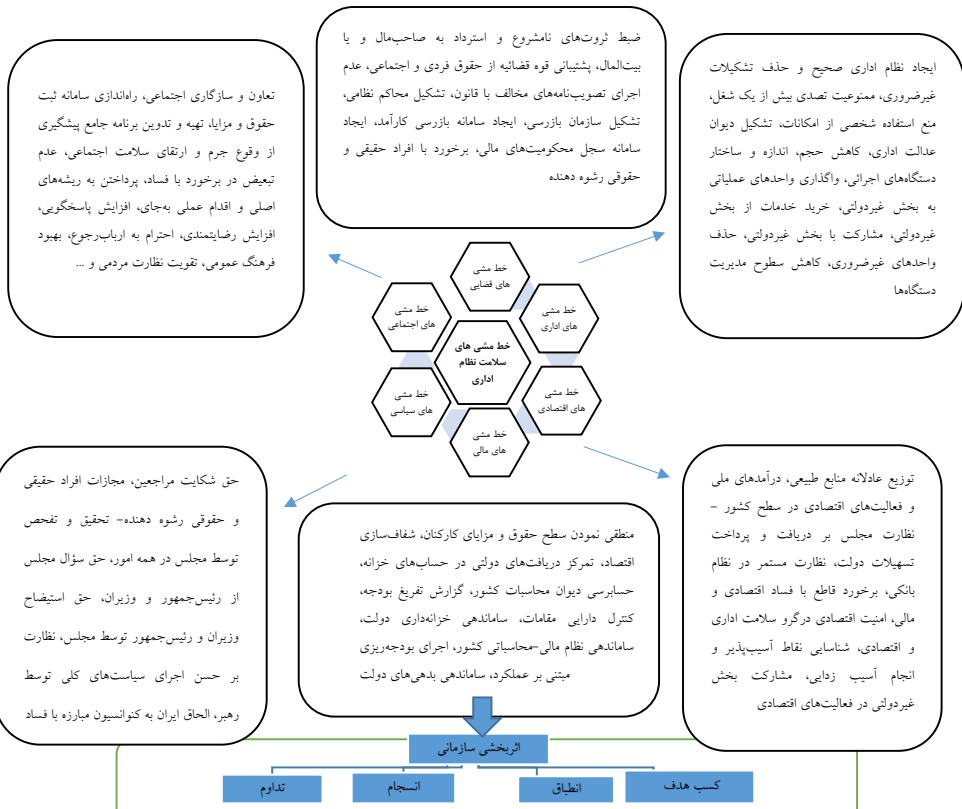
ضمن اینکه به دسته‌بندی و تحقیقات دانشمندان فوق که اغلب این خط‌مشی‌ها را در چهار بُعد دسته‌بندی می‌کردند، دو بُعد دیگر، یعنی بُعد مالی

داشتند، قرار گرفت و از آن‌ها خواسته شد که با توجه به مدل مفهومی مشخص کنند آیا الگوی پیشنهادی اثربخش بوده است یا خیر؟ نتایج نشان داد که ۴۶ نفر (۹۲ درصد) از خبرگان اثربخشی الگو را تأیید کرده‌اند.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

تاکنون جهت استخراج خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری تحقیق جامع و کاملی صورت نگرفته و این موضوع کمتر مورد توجه قرار گرفته و به تبع عدم انجام این تحقیقات کامل، مدلی از خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری به صورت جامع و کامل ارائه نشده و صرفاً برخی تحقیقات پراکنده در این زمینه انجام شده است.

به عنوان مثال الوانی، زرنندی و ابوسرخی (۱۳۸۸) در مقاله خودشان با عنوان «مؤلفه‌های تدوین استراتژی مقابله با فساد جمهوری اسلامی ایران» به تدوین شاخص‌هایی پرداختند و آن‌ها را

تصویر ۲. مدل خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری اثربخش

شد، سپس وضعیت اجرای این خط‌مشی‌ها و همچنین وضعیت اثربخشی سازمانی سنجیده و مشخص شد خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری بر اثربخشی سازمانی اثر معنادار و مستقیمی دارد.

یکی از تعاریف اثربخشی، میزان دستیابی به اهداف سازمانی است. بدیهی است هنگامی که خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری به‌درستی اجرا شوند، در نتیجه هدررفت منابع کاهش یافته و امکان دستیابی و رسیدن به اهداف سازمانی بیش از پیش میسر و مقدور شده و در نتیجه اثربخشی افزایش

و قضایی اضافه شد و خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری در شش بُعد اداری، اجتماعی، اقتصادی، مالی، قضایی و سیاسی دسته‌بندی شد.

یکی از دستاوردهای مهم این پژوهش، شناسایی تعداد ۱۰۹ خط‌مشی‌های سلامت نظام اداری در قوانین بالادستی کشور است، موضوعی که جهت استخراج آن‌ها همه قوانین بالادستی اعم مطالعه و موارد مرتبط احصا و خط‌مشی‌های استخراج‌شده جهت تأیید به نظرات خبرگان سپرده شد و این خط‌مشی‌ها و ابعاد آن مورد تأیید قرار گرفته و مدل یادشده طراحی

پیدا خواهد کرد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

با توجه به توضیحات مختصری که در ابتدای پرسش‌نامه‌های توزیع‌شده به شرکت‌کنندگان داده شد، این افراد آگاهی اجمالی از فرایند اجرای پژوهش داشته‌اند. هرچند پرسش‌نامه‌های توزیعی فاقد نام است، در فرم توزیع‌شده آگاهی و اطمینان لازم به این افراد داده شده که اطلاعات آنان محرمانه باقی خواهد ماند و افشا نمی‌شود. شرکت‌کنندگان با میل و اراده و رغبت خود در فرایند کار شرکت کردند و هیچ‌گونه اجبار و الزامی در فرایند اجرا وجود نداشته است.

حامی مالی

این مقاله از پایان‌نامه دکتری با عنوان یعنی «ارزیابی خط مشی‌های سلامت نظام اداری با توجه به اسناد بالا دستی و ارائه مدل اثربخش، مطالعه موردی: وزارت امور اقتصادی و دارایی» که در دانشگاه آزاد واحد کرمان ارائه شده، استخراج شده است.

مشارکت نویسندگان

مفهوم‌سازی، روش‌شناسی: مسعود پورکیانی و آقای محمد رحمانی؛ اعتبارسنجی: مسعود پورکیانی، جلال کمالی و محمد رحمانی؛ تحلیل و بررسی: جلال کمالی، مژگان درخشان و محمد رحمانی؛ منابع: مسعود پورکیانی و محمد رحمانی؛ نگارش پیش‌نویس: مسعود پورکیانی، جلال کمالی، مژگان درخشان و محمد رحمانی؛ ویراستاری و نهایی‌سازی نوشته: مسعود

پورکیانی، جلال کمالی و محمد رحمانی.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

از کلیه همکاران ستاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان‌ها که همکاری و مشارکت لازم را در جمع‌آوری داده‌های موردنیاز داشته‌اند تقدیر و تشکر می‌شود.

منابع فارسی

- آپایان‌نامه کارشناسی ارشد]. تهران: دانشگاه تهران.
- صیبری کاشانی، م. (۱۳۸۰). *جامعه‌شناسی سازمان‌ها، بوروکراسی مدرن ایران*. تهران: سخن.
- علاقه‌بند، ع. (۱۳۹۰). *مبانی نظری و اصول مدیریت آموزشی*. تهران: روان.
- قلی‌پور، ر. (۱۳۸۴). تحلیل رابطه الگوی حکمرانی خوب و فساد اداری. *مجله فرهنگ مدیریت*، ۳(۱۰)، ۱۲۷-۱۰۳. <http://ensani.ir/file/download/article/20101002125848->
- نجاری، ر. (۱۳۷۹). *علل تخلفات اداری و چگونگی پیشگیری از آن‌ها، ارتقای سلامت نظام اداری*. مقاله ارائه شده در همایش توسعه نظام اداری، مرداد ۷۸، چاپ اول، تهران: انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی.
- هومن، ح. ع. (۱۳۹۳). *مدل‌یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم‌افزار لیزرل*. تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت). <https://www.adine-hbook.com/gp/product/9644599624>
- مریم، س.، وین کی، ه.، و سیسل م. (۱۳۸۷). *تئوری و تحقیق و عمل در مدیریت آموزشی*. ترجمه میرمحمد سید عباس‌زاده. تهران: آراد کتاب. <https://www.gisoom.com/book/11243549/>
- آقبالی، م.، لاله م.، بخش الموتی، ج.، حضرتی، ع. ر. و ندرلو، ع. ر. (۱۳۹۳). بررسی تأثیر کیفیت زندگی کاری بر سلامت اداری کارکنان ستاد فرماندهی انتظامی استان البرز. *مجموعه مقالات همایش ملی پلیس و ارتقاء سلامت اداری*. ایران، تهران، ۱۲ آبان.
- توکلی، ع. (۱۳۸۹). طراحی شاخص‌های ملی سنجش فساد اداری ایران. تهران: دانشگاه تهران.
- جسارتی، ع. (۱۳۹۳). رابطه بین عوامل انگیزش شغلی با سلامت اداری کارکنان فرماندهی انتظامی شهرستان اردبیل. *دانش انتظامی اردبیل*، ۱(۳)، ۴۵-۲۵. http://ard-abil.jrl.police.ir/article_16900.html
- خاکی، غ. ر. (۱۳۴۲). *روش تحقیق با رویکرد به پایان‌نامه نویسی*. چاپ دهم، تهران: کوهسار.
- خاکی، غ. ر. (۱۳۷۷). *آشنایی با مدیریت به‌روموری (با تجزیه و تحلیل آن در سازمان)*. تهران: کانون فرهنگی انتشاراتی سایه‌نما.
- خاکی، غ. ر. (۱۳۸۱). *روش تحقیق در مدیریت*. تهران: مرکز انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی.
- خاکی، غ. ر. (۱۳۹۰). *روش تحقیق با رویکردی به پایان‌نامه نویسی*. چاپ نهم، تهران: بازتاب.
- دانایی‌فرد، ح. (۱۳۸۴). *چالش‌های مدیریت دولتی در ایران*. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی.
- دانایی‌فرد، ح.، الوانی، س. م.، و آذر، ع. (۱۳۸۹). *روش‌شناسی پژوهش‌های کمی در مدیریت: رویکردی جامع*. تهران: صفار-اشرافی.
- دفت، ر. (۱۳۸۸). *تئوری سازمان و طراحی ساختار*. ترجمه علی پارسائیان و سید محمد اعرابی. تهران: شرکت چاپ و نشر بازگانی.
- رضاییان، ع. (۱۳۸۴). *مبانی مدیریت رفتار سازمانی*. تهران: سمت.
- رضاییان، ع. (۱۳۸۷). *مدیریت تعارض و مذاکره (مدیریت رفتار سازمانی پیشرفته)*. تهران: سمت.
- زرندی، س. (۱۳۸۵). *طراحی چارچوب برای سلامت اداری*.

References

- Alaqband, A. *Theoretical foundations and principles of educational management*. 6th edition. Tehran, Ravan Publishing; 2011. <https://www.adinehbook.com/gp/product/9648345643>
- Daft, R. (2009). *Organization theory and structure design* [Parsaian, A., & Aarabi SM, Persian trans.]. Tehran: Commercial Publishing Company. <https://www.gisoom.com/book/1985030/>
- Danaeifard, H. (2005). [*Challenges of public management in Iran* (Persian)]. 4th Edition. Tehran: Organization for the Study and Compilation of University Humanities Books, Center for Research and Development of Humanities.
- Danaeifard, H. Alwani, S. M., & Azar, A. [*Methodology of quantitative research in management: A comprehensive approach* (Persian)]. 3rd Edition. Tehran: Saffar-Ishraqi Publications.
- Eghbali, M., Laleh, M., Bakhsh Al-Mouti, J., Hazrati, A., & Nader Lu, A. [The effect of quality of work life on administrative health of employees of Alborz Disciplinary Command (Persian)]. Paper presented at the National Conference on Police and Promotion of Administrative Health, Tehran, 12 November 2014.
- Gholipour, R. A. (2005). [Analysis of the relationship between good governance pattern and corruption (Persian)]. *Journal of Management Culture*, 10, 103-27. <http://en-sani.ir/file/download/article/20101002125848->
- Hooman, HA. (2014). [*Structural equation modeling using Roll Liz Software* (Persian)]. 6th edition. Tehran: Publications of the Organization for the Study and Compilation of University Humanities Books (Samt).
- Hoy, W., & Miskel, C. *Educational Administration Theory, Research and Practice*. 8th Edition. New York: Mc Graw-Hill; 2008.
- Hoy, W., & Miskel, C. *Theory, research and practice in educational management*. [M. M., Seyed Abbaszadeh, Persian trans.]. Urmia: Urmia University Press; 2008.
- Jesarti, A. (2014). [Relationship between job motivation factors and administrative health of Ardabil police command staff (Persian)]. *Ardabil Police Knowledge*, 1(3), 25-45. http://ardabil.jrl.police.ir/article_16900.html
- Khaki, Gh. (1998). [*Introduction to Productivity Management (by analyzing it in the organization)* (Persian)]. Tehran: Sayeh Nema Publishing Cultural Center.
- Khaki, Gh. (2011). [*Research method with an approach to dissertation writing* (Persian)]. 9th edition. Tehran: Baztab Publications.
- Khaki, Gh. (1963). [*Research method with approach to dissertation* (Persian)]. 10th Edition. Tehran: Kouhsar Publications.
- Khaki, Gh. (2004). [*Research method in management* (Persian)]. 3rd Edition. Tehran: Scientific Publishing Center of Islamic Azad University.
- Najjari, R. (2000). Causes of administrative violations and how to prevent them, promoting the health of the administrative system. Paper presented at the Conference on Administrative System Development, August 1978, First Edition. Tehran: Public Management Training Center Publications.
- Rezaian, A. (2005). [*Fundamentals of organizational behavior management* (Persian)]. Tehran: Samt.
- Rezaian, A. (2008). [*Conflict management and negotiation (advanced organizational behavior management)* (Persian)]. Tehran: Samt; 2008.
- Sabouri, K. (2001). [*Manouchehr, sociology of organizations, modern Iranian bureaucracy* (Persian)]. Tehran: Sokhan Publications.
- Tavakoli, A. A. [*Designing national indicators for measuring corruption in Iran* (Persian)]. Tehran: University of Tehran; 2010.
- Xenidis, Y., & Theocharous, K. Organizational Helth: Definition and Assessment Creative. *Procedia Engineering*, 2014 85, 562-70. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S187770581401950X>
- Zarandi, S. (2006). Designing a framework for office health, [MA. thesis]. Tehran: University of Tehran; 2006.